

EU. ȘI ATÂT

Capitolul 1

În următoarele zile, Alisa a fost ca într-o vârtoare. Erau atâtea lucruri de rezolvat, încât nu credea c-o să reușească să le facă pe toate în numai cinci zile. Avea impresia că-i într-o mașină de spălat: când sus, când jos, când complet stoarsă de puteri. Când foarte fericită că, în sfârșit, pleacă în străinătate, *să facă bani*, cum era tendința în ultimii ani, când românii plecau cu miile, un adevărat exod nemaicunoscut de România până atunci, când extrem de tristă că se despărțea – fie și doar pentru o lună – de băieți. Mai ales că Andrei, cel mic, intra în clasa întâi.

Rapiditatea cu care se topeau banii – luați și ăia cu împrumut, de multe ori – o motiva să

plece. N-avea de ales. Slujba pe care o avea acum nu-i acoperea nici măcar jumătate din cheltuieli. *Nu pot. Te rog, mai așteaptă un pic. Îmi pare rău, dar n-avem bani.* Era laitmotivul vieții lor.

De când divorțase, o duseseră nu greu, ci foarte greu cu banii. Ex-ul, cum îi spunea Alisa fostului soț, pentru că nu mai suporta nici măcar numele să i-l audă, darămite să-l rostească, refuza cu încăpățănare și cu o răutate gratuită să plătească pensia alimentară stabilită de tribunal. De multe ori îi flutura Alisei pe sub nas teancurile cu bani, pe care doar el știa cum și de unde anume-i obținuse, râzându-i în față și spunându-i că ea n-o să vadă niciun șfanț; apărea îmbrăcat în haine noi, se lăuda tuturor că-și cumpărase o garsonieră și că, de când divorțase, trăia pe picior mare. Voia astfel s-o pedepsească pentru că îndrăznise să divorțeze, să-l părăsească pe el, tocmai pe el! Îi repetase de multe ori c-o va face să sufere amarnic și să regrete că-l părăsise și, mai ales, că-l făcuse de răs, dezvăluind în timpul procesului de divorț motivele lui. Era inacceptabil, cum adică să spună c-o bătea și că era alcoolic? Astea erau treburi intime, care trebuiau păstrate și dosite, nu expuse într-o sală de tribunal! Bine, Ex-ul nu se așteptase la asta,

fusese ferm convins că Alisa nu va divorța niciodată, a dresat-o bine cu palmele și pumnii încă de la începutul căsniciei lor. Chiar în noaptea nunții, în timpul petrecerii, a lovit-o, i-a dat o palmă în plin obraz când s-a lăsat „furată”, după cum era obiceiul, în Ardeal.

Furatul miresei, la fel ca furatul pantofului, era musai, tocmai ca să dea un mic imbold petrecerii, nuntașii fiind astfel antrenați în joc și voie bună și distrându-se pe seama mirelui „pedepsit” pentru că nu a stat cu ochii pe mireasă, iar răscumpărarea ei, implicit a pantofului, era mai mult simbolică – cei care o furau cereau o sumă de bani, horincă (o băutură alcoolică preparată în casă, specifică locului) și țigări. Din popor s-au mai născut și vorbe precum „mireasa nefurată nu are preț”, fiind, practic, necesar ca tânăra să fie „furată” pentru a dobândi valoare.

Miresele au, de obicei, amintiri frumoase din noaptea nunții, Alisa își amintea, însă, cu tristețe și multă amărăciune urma arzătoare de pe obraz, ochii plânși, șocul din care nu-și revenise multă vreme și zâmbetul forțat pe care-l afișase apoi până la sfârșitul petrecerii.

Ce-a durut-o mai tare n-a fost palma primită, ci atitudinea părinților ei, care-au trimis-o la baie,

să-și ascundă urmele de pe obraz și rimelul întins, șoptindu-i *să nu-i facă de rușine la lume*. Atât. Crezuse c-o să-l certe, o să-l muștruluiască bine pe Ex, când colo mama doar își frământase mâinile și-o privise cu tristețe, clătinând din cap, iar tatăl îi fluturase ginerelui degetul arătător, amenințându-l parcă în joacă:

– Așa ceva să nu se mai întâmple, auzi?

Gest și vorbe la care Ex-ul izbucnise în râs, disprețuitor, replicând:

– Nu mai e fata ta, e pe numele meu, așa că fac ce vreau cu ea!

Și-a intrat în sala de nuntă, bătut pe spate și felicitat de amicii care-l ajutaseră să-și recupereze mireasa și asistaseră la scenă impasibili, de parcă să-ți lovești nevasta în noaptea nunții era cel mai firesc lucru cu putință.

Stând lângă el apoi, la masa mirilor, Alisa îl privea uimită, plină de stupoare, cum râdea, bea și mânca de parcă nu se întâmplase nimic, ba chiar o pipăia pe sub masă și-o săruta cu foc, încercând să-i strecoare limba printre buzele strânse și dinții încleștați. Îi șoptise de mai multe ori la ureche obscenități, dar și grijanii, îndemnând-o să facă bine și să zâmbească, să nu stea *ca muta*, și repetase exact ce-i spusese și părinții ei: *Să nu*

Eu. Și atât.

cumva să îndrăznești să mă faci de rușine la lume!

Asta era grija cea mai mare a tuturor, ca lumea să nu știe, să fie împăcată și păcălită, și astfel totul se ascundea sub preș. Atâta timp cât nimeni nu știa ce se petrece în spatele ușilor închise și renumele și cinstea casei nu erau amenințate, bătaile și certurile puteau să se țină lanț, nimănu nu-i păsa. La țară, mai ales, unde crescuse Alisa, era un adevărat cult *să nu cumva să te faci de minune/rușine la lume.*

Abia după cinci ani de chin, Alisa îndrăznise ceea ce-ar fi trebui să facă chiar atunci, în noaptea nunții, după ce încasase prima palmă: să se facă de răs și de rușine la lume. Visa cu ochii deschiși de multe ori scenariul care-ar fi scutit-o de căsnicia chinuită și de bătaile care bineînțeles că urmaseră, deși, la fel ca toate femeile abuzate, sperase, crezuse că nu, n-o să se mai repete așa ceva, fusese doar o palmă, o mică scăpare, o întâmplare nefericită. Da' de unde! Imediat după căsătorie, loviturile și vorbele grele deveniseră o normalitate.

Se vedea urcând pe mica scenă improvizată, cu urma roșie pe obraz și cu dârele negre de la rimelul curs, dar calmă, hotărâtă, zâmbitoare și

senină, cerând atenția nuntașilor la microfon și, mulțumindu-le politicos pentru participare, să-i anunțe apoi că nunta – inclusiv căsătoria – s-a încheiat. Se vedea rupându-și apoi dramatic rochia de mireasă, ca să poată coborî cât mai repede de pe scenă, sub privirile consternate ale tuturor, privind amuzată expresia de vițel dus la tăiere a mirelui, rămas cu gura căscată și ochii plini de mirare și neîncredere că era real ceea ce tocmai auzise. Apoi se vedea alergând afară, în noapte, unde, privind cerul spuzit de stele, respira adânc, descătușată.

Visa...

*

Realitatea, însă, a fost alta, cu totul alta. Urmaseră cinci ani de coșmar, iar după divorțul pe care Alisa se hotărâse cu mare greutate să-l înainteze, tot ca să nu intre în gura lumii, Ex-ul devenise și mai încrâncenat, și mai hotărât să o distrugă. Ce și cât din Alisa nu reușise să distrugă în cei cinci ani de căsătorie, încercă după divorț. Împrăstie zvonuri în stânga și-n dreapta, bălăcărind-o și ocărând-o în fel și chip, doar, doar o va face să se întoarcă umilită, falită și disperată la

el.

Ce nu știa Ex-ul (și nici măcar nu se obosise să știe!) era că Alisa putea deveni foarte hotărâtă și neclintită ca o stâncă în deciziile ei. Păcălit de cele câteva dați când o făcuse să se răzgândească, să-l ierte și să se întoarcă la el, după câte-o bătaie mai crâncenă și-un scandal de pomină, când Alisa fugise cu copiii în brațe la părinții ei, Ex-ul credea că va fi la fel și de data asta, că un buchet de flori, false jurăminte și câteva lacrimi de crocodil o vor îndupleca, dacă șantajul și amenințările vor da greș. Dar Alisa nu se mai lăsă păcălită – de câte ori avea îndoieli, era suficient să închidă ochii și să-și amintească gustul metalic, de rugină, al sângelui de pe buze.

*

Greu era și faptul că, financiar, Alisa nu reușea să se descurce; chiar dacă băieții erau încă mici, cheltuielile erau destul de mari, iar Ex-ul, cu tot cu sentința care-l obliga lunar la plata unei pensii alimentare, refuza cu îndârjire să o facă. Doar când îl dădea în judecată pentru abandon de familie și era somat de poliție, își mai achita o parte dintre sumele restante. Apoi iar n-o mai

făcea luni de zile. Nici măcar nu-i păsa că băieții lui sufereau, în primul rând, că în încercarea asta disperată de-a o pedepsi, vezi, Doamne, pe ea, copiii aveau, de fapt, de îndurat.

Își amintea o scenă cu inima strânsă și plină de durere, când Ex-ul venise val-vârtej acasă, la părinții ei, unde ea se refugiase cu băieții, și făcuse scandal, cerând imperios și televizorul, chiar dacă avea deja aragazul, frigiderul și mașina de spălat.

De altfel, Ex-ul considera că lui i se cuvin toate obiectele cumpărate în timpul mariajului și că partajul fusese o glumă, iar Alisa acceptase tot, ba îi oferise și o sumă de bani în plus, numai să o lase odată în pace și să n-o mai hărțuiască. Scuipată, înjurată și lovită de el chiar și pe stradă, Alisa nu-și mai dorea decât să se pronunțe divorțul cât mai rapid și să scape definitiv de el.

Când se mutase cu băieții la părinți, luase doar televizorul color, rusesc, care mai mult nu mergea; băieții își doriseră mult să-l aibă, să poată urmări desenele lor favorite, însă lacrimile și rugămintele lor nu-l înduplecaseră pe Ex. Rânjise diabolic în timp ce-l căra la mașina parcată în fața curții și le spusese băieților: *Ăsta io l-am cumpărat, să vă ia mă-ta altu'!* Plecase apoi în

trombă, lăsându-i plângând într-un nor de praf. Alisa încercase să-i consoleze și să scuze cumva purtarea lui, dar băieții, chiar dacă erau încă mici, nu s-au lăsat păcăliți. Cel mare îi spusese printre suspine: *Nu-i adevărat, el n-are nevoie de televizor, că și-așa se uită numa' la meci! Ni l-a luat de rău ce e!* Alisa n-a mai putut adăuga nimic. I-a luat în brațe și-a plâns alături de ei. Știa că nu putea să le promită c-o să le cumpere alt televizor, de-abia aveau bani de pâine, iar asta-i sfârșia sufletul.

Sătulă până peste cap de jocul lui murdar, de mersul la poliție și depus plângere, de rânjetul lui disprețuitor și de încetineala cu care primea suma infimă de bani, Alisa-l lăsase, pur și simplu, în plata Domnului. Credea cu tărie că vremea când o să plătească prețul nepăsării lui pentru propriii copii va veni odată și-odată.

Dar asta n-o scutea de grijile curente. De unde să facă rost de bani? Pentru școală, pentru mâncare, hăinuțe, încălțări, ghiozdane, rechizite și câte și mai câte! Norocul ei cel mai mare era că băieții erau foarte cuminți și înțelegători. O susțineau și-o încurajau, culmea, ei pe ea, de nenumărate ori, ca niște oameni mari, prea mari pentru vârsta lor fragedă. *Lasă, mami, nu-i nimic*

că nu ai bani acum să-mi iei un Kinder, eu pot să aștept până când o să ai, să știi! îi spusese recent Mircea, băiatul cel mare. Alisa și-a reținut cu greu lacrimile, nevrând s-o vadă băieții plângând; își jurase să facă tot ce-i stătea în putință ca ei să nu-i simtă tristețea sau disperarea din suflet. Nu, Andrei și Mircea nu trebuiau să simtă greutatea imensă ce apăsa pe umerii ei.

Așa că, atunci când Diana, o colegă, a anunțat-o că (poate) a găsit ceva de lucru în străinătate pentru ea, Alisa a acceptat imediat întâlnirea cu persoana care oferea locul de muncă. Știa că-i un prieten de-ai Dianeii din copilărie, care ducea oameni la muncă în străinătate pe perioade scurte de timp. A dus-o și pe Diana, împreună cu soțul ei, în Franța, la o fermă, timp de trei luni și s-au întors foarte mulțumiți, au câștigat o mulțime de bani. Doar că, înainte de-a transforma acel *poate* în ceva sigur, Liviu – așa-l chema pe individ – do-re-a s-o vadă mai întâi.

Multe amănunte nu i-a oferit. Colega ei a fost rezervată și zgârcită în detalii, i-a spus doar atât: munca era numai pentru o lună, la curățenie, iar plata era de o mie de euro. Deși un pic dezamăgită de durată, când Alisa a transformat mia aia de euro în lei, a luat-o cu ameteală văzând

suma afixată. Atâția bani n-au avut niciodată! Ar fi însemnat enorm pentru ei, le-ar fi acoperit toate datoriile și-ar mai fi putut, cu restul, face încă multe altele.

O mie de euro însemna, în sfârșit, ciocolată pentru băieți, câtă ar fi vrut. Și *Mars*, și *Snikers*, și *Kinder*, și, mai ales, *Milky Way*, care era favorita lor. Ar fi însemnat nu doar o sută de grame de parizer, ci și salam cu șuncă pe lângă. Și poate că vor ieși în oraș și ei, să mănânce o pizza. Ar fi însemnat hăinuțe noi, nu de la *second hand*, și papuci „nepurtați de nimeni, înainte”, cum scâncea cel mic când primea vreo pereche aparent nouă, dar purtată. Chiar dacă Alisa-l consola, spunându-i că-s „ca noi”, Andrei o privea muștrător, știind că încerca, de fapt, să-l păcălească. „Mami, nu-s noi, noi înseamnă nepurtați de nimeni înainte!”, îi explica el, înțelept. Și, în sfârșit, nici n-o să mai plângă, îmbrăcând haine noi, pe măsura lui, nu pe cele rămase de la fratele lui cel mare și cărora, oricât se străduia Alisa, nu reușea să le suflece mânecile identice, să nu se vadă diferența.

– Uite, uite! striga Andrei, punându-și mânuțele una lângă cealaltă, vezi că nu-s la fel? Vezi? spunea în timp ce lacrimile-i curgeau șiroi, ca

boabele de mărgele, unindu-se apoi pe bărbia ce-i tremura. De ce trebuie să port hainele ce rămân de la Mircea? Că mie nu-mi plac hainele lui, eu vreau haine ale mele! scâncea el bosumflat, întârziind iar la grădiniță, din cauza nepotrivirii mânecilor suflecate.

Alisa își înăbușea oftatul și-ncepea iar răsucirea lor, până când erau aproape la fel.

Da, mia aia de euro salva multe; și diminețile pierdute și, mai ales, nervii mult prea încercați ai Alisei.

*

Îmbrăcată în hainele ei cele mai bune, Alisa aștepta nerăbdătoare. Era pe terasa cofetăriei unde-și dăduseră întâlnire: ea, Diana și Liviu. Fuma. Deși era extrem de slabă și știa că fumatul nu-i face niciun bine, Alisa trăgea cu sete din țigară, încercând să-și alunge nervozitatea. O mie de gânduri îi treceau prin cap. Dacă nu o să-i placă de ea? Dacă nu era serios? Dacă era o păcăleală? Dacă găsisse între timp pe altcineva? Dacă, dacă și iar dacă.

– Hei, aici erai? auzi ea dintr-odată vocea stridentă a Dianei.

Diana apăruse lângă masă brusc, îmbrăcată și machiată la fel de strident ca vocea ei, acompaniată de-un bărbat masiv, mătăhălos, bine îmbrăcat. Alisa apucă să vadă cu coada ochiului doar statura lui impunătoare și mersul hotărât.

– Te-am căutat înăuntru, n-am crezut c-o să fii pe terasă, rosti Diana în timp ce se așeză pe un scaun.

Făcu prezentările rapid:

– El este Liviu Aprod, cel despre care ți-am povestit, iar ea este colega mea, Alisa Marinescu.

Fără să rostească niciun cuvânt și fără să întindă mâna, bărbatul se așeză pufnind la masă. Alisa simțea cum, de emoție, inima-i bătea în gât și-n tâmple. Stinse țigara, detestând tremuratul mâinii ce-o dădea de gol.

– Îmi pare bine, spuse Alisa, întinzând ea mâna peste masă și schițând un zâmbet chinuit către individ.

– Da, bine, vrei ceva? Un suc, o prăjitură? o întrebă brutal Liviu, fără să răspundă gestului de politețe al Alisei.

– Nu, mulțumesc! rosti sec Alisa, privindu-l deschis, în față, surprinsă neplăcut de bătăria lui.

– Păi, să trecem direct la subiect, atunci. Caut

o persoană care să facă curățenie într-un complex de apartamente. A fost renovat curând și-i nevoie de spălat geamuri, șters pe jos și-așa mai departe. E mult de lucru, că-s vreo zece apartamente, dar într-o lună termini. Cazarea și mâncare sunt asigurate de olandezul care are lucrarea, iar la sfârșit plata-i de o mie de euro. Ce zici, te interesează? termină Liviu prezentarea și se întinse, lăfăindu-se cam obscen, după părerea Alisei, pe scaun, și privind-o, în sfârșit, în ochi.

Alisa rămase pe gânduri. Colega ei o privea întrebător, se așteptase ca ea să răspundă afirmativ, rapid și direct. Nu Alisa o bătuse mai mult de-o lună la cap că vrea să plece în străinătate și că să-i caute un loc de muncă? De când aflase că și ea a fost trei luni în Franța, la o fermă, a rugat-o non-stop să vorbească cu cel care-i găsisse de lucru și s-o recomande. Și uită-te la ea acum, de ce se mai codește?

– Alisa, ce zici? o întrebă Diana apăsât, c-o nuanță de nemulțumire în voce.

Alisa privea fix scrumiera din care încă mai ieșea un firicel de fum din țigara stinsă mai devreme. Părea adâncită în gânduri și defel atentă la întrebarea colegei ei. Răsuflând adânc, zise brusc:

Eu. Și atât.

– Vă mulțumesc pentru că ați venit și-mi pare rău că v-am făcut să pierdeți timpul.

Apoi, ridicându-se de pe scaun și privindu-i, pe rând, pe amândoi, adăugă:

– Nu mai vreau să plec în străinătate, m-am răzgândit. Vă rog să mă iertați că v-am făcut să pierdeți timpul. La revedere! și plecă grăbită, fără să mai aștepte niciun răspuns.

Cei doi rămaseră perplecși la masă.

– Alisa, Alisa, ce-i cu tine, fată? Stai un pic! strigă Diana, alergând după ea și prinzând-o de braț, când aceasta refuză să se întoarcă. Ce-ai pățit, ai înnebunit? se răsti la ea Diana, iritată.

– Nu, Diana, n-am înnebunit, m-am răzgândit pur și simplu. Regret și-mi cer iertare dacă te-am pus într-o situație penibilă, dar asta e, îi răspunse Alisa, hotărât.

Văzându-i lacrimile și panica din ochi, simțind-o tremurând, Diana o lăsă de braț, privind-o tot cu nedumerire.

– Bine, dacă tu așa vrei, treaba ta! și se întoarse bătoasă pe călcâie, întorcându-se la masa unde Liviu rămăsese privind scena, uimit.

– Îmi pare rău, strigă Alisa după ea.

Și chiar îi părea.